

פרוטוקול מס' 156

מישיבת ועדת העבודה והרווחה
יום שני, יג' בשבט תשנ"ח, 9.2.98, שעה 9:30

נכחו:

חברי הוועדה: מ' לוי - היו"ר
י' שטרן

מוזמנים:

חה"כ ש' יהלום
מ' אטלן - הלשכה המשפטית, משרד העבודה והרווחה
ד' כנפו - מנהל אגף לתפקידים מיוחדים,
משרד העבודה והרווחה
ד' אורנשטיין - לשכה משפטית, משרד המשפטים
ש' בר - מנהלת תחום אבטלה, המוסד לביטוח לאומי
ד' גורדון - מנהלת אגף גמלאות מחליפות שכר,
המוסד לביטוח לאומי
ד' זוטרמן - המוסד לביטוח לאומי
ר' קרת - לשכה משפטית, המוסד לביטוח לאומי
ל' פרידמן - אגודת בת-עמי
י' לנגה - אגודה להתנדבות

היועץ המשפטי: מ' בוטון

מנהלת הוועדה: ש' אברהמי

קצרנית: ט' רם

סדר היום:

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - השוואת תנאים עקב נישואין),
התשנ"ז-1996, חבר הכנסת שאול יהלום.

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - השוואת תנאים עקב נישואין),
התשנ"ז-1996 - חבר הכנסת שאול יהלום

היו"ר מ' לוי:

מונחת לפנינו הצעת חוק של חבר הכנסת שאול יהלום, ואני מבקש ממנו שיסביר אותה. אנחנו כבר אישרנו אותה לקריאה ראשונה.

ש' יהלום:

תודה רבה, אדוני היושב ראש. אנחנו כבר אישרנו את הצעת החוק מקריאה טרומית לקריאה ראשונה, והחוק הוא בקריאה ראשונה. לפני שאציג את הצעת החוק, אני מודה גם ליושב ראש על הבאת החוק לקריאה שניה ושלישית, אבל אני גם רוצה להעיר שבקריאה הראשונה היה דיון מאד ער ופורה, וכל חברי הכנסת מכל סיעות הבית שהשתתפו בדיון, חייבו את החוק ללא יוצא מן הכלל, ובירכו עליו.

אנחנו עוסקים בשנים האחרונות בחוקים שבאים להשוות בנושאים מסויימים את הבנות שמשרתות - יש היום כ-5,000 בנות שמשרתות בפיקוח הממשלה, בהכוונת הממשלה, לשירות לאומי, לתנאים של חיילת בשירות סדיר.

החוק הזה עוסק בקבלת דמי אבטלה כאשר הבת מתחתנת, ועקב החתונה היא מפסיקה את שירותה. חיילת בשירות סדיר, אפילו אחרי כמה ימים שהיא התגייסה והיא מתחתנת תוך 30 יום, היא זכאית לדמי אבטלה. בת בשירות לאומי, אם תוך כדי השירות - נניח עד היום, זה היה בבית דין לעבודה - כאשר היא מתחתנת, אינה זכאית לדמי אבטלה.

מטרת החוק להשוות ולהביא למצב שבו גם בת בשירות לאומי שמתחתנת תוך 30 יום מיום הפסקת עבודתה, תהיה זכאית לדמי אבטלה.

נכון הוא שהחוק הזה במידה מסויימת מפלה לרעה, אבל קיבלנו אותו בוועדה - זאת אומרת זו לא היתה הצעת החוק המקורית שלי, אבל קיבלנו אותו ואני הסכמתי בהצעה הטרומית, משום שחיילת, אפילו יום אחד אחרי שהיא מתגייסת, מתחתנת, היא כבר זכאית לדמי אבטלה. כאן אנחנו קבענו שישה חודשים כהצעת פשרה, על דעת היושב ראש. זו היתה הצעת היושב ראש. בהצעת החוק המקורית שלי גם כן לא היתה הגבלה, אבל קיבלנו ששישה חודשים היא צריכה לשרת, ורק אם אחרי שישה חודשים היא מפסיקה את שירותה, אזי היא תקבל את דמי האבטלה, משום שיש הבדל בין התנדבות לשירות לאומי לבין צבא.

זה מה שאומר החוק. אם היא שירתה שישה חודשים ומתחתנת, היא זכאית לדמי אבטלה, כמו חיילת. תודה.

היו"ר מ' לוי:

למישהו יש הערות?

מ' אטלן:

אני מיכאל אטלן ממשרד העבודה והרווחה - עורך דין.

אני הייתי מבקש להשהות את הדיון בשלושה חודשים. בעקבות בג"ץ שהוגש על ידי האגודה לזכויות האזרח בכל הסוגיה הזאת של אפליה של בנות למיניהן ובנים בדבר הזכות להתנדב לשירות לאומי, להיות זכאיות לכל הזכויות, הוקמה ועדה בינמשרדית בראשות מנכ"ל משרד העבודה, שמשתתפים בה משרדי הבטחון, האוצר והמשפטים. הוועדה הזאת אמורה להגיש לממשלה, בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה, קווים להסדרה מקיפה של כל הנושא של התנדבות לשירות לאומי.

כידוע, ההתנדבות לשירות הלאומי לא מוסדרת היום בחוק. חבר הכנסת יהלום יודע זאת, הוא הגיש גם הצעה יותר כוללת ויותר מקיפה בנושא הזה, וכל העניין הזה נדון בוועדה הזאת.

פרט נוסף - בית המשפט העליון נתן לנו אורכה של עוד שלושה חודשים, שם או שאנחנו אומרים: אנחנו לא מסוגלים, לא רוצים לחוקק, או מהם הקווים לחקיקה.

בעצם, זה לא יהיה הגיוני לקבוע דברי חקיקה ספורדיים...

היו"ר מ' לוי:

אני אחסוך לך. למרות שאינני מקבל את התזה הזאת בכלל והצעת החוק תעבור, בזמנו היה חוק משפחות ברוכות ילדים, ושר העבודה הגיע לכאן ואמר: תוך שלושה חודשים, חוק משפחות ברוכות ילדים יבוא ותורידו את ההצעה. הורדנו את ההצעה. אתה יודע כמה זמן עבר?

מ' אטלן:

הופץ תזכיר.

היו"ר מ' לוי:

אתה יודע כמה זמן עבר? שנה.

מ' אטלן:

יש תזכיר שהופץ לפני...

היו"ר מ' לוי:

כבר עברה שנה. אני חושב שהצעת החוק הזו לא גורעת מההצעה שאתם מביאים בצורה הכוללת, והיא נכנסת בהצעת החוק...

ש' יהלום:

דבר מאד מקובל הוא שכאשר באה הצעת חוק כוללת, היא מתקנת סעיפים בתוך הצעת החוק. היא משפרת, מבטלת, ודנים עליה.

היו"ר מ' לוי:

זה לא בשמיים, כי גם אם אתם נניח מביאים את העיוות הזה של בנות שירות לאומי בהצעת החוק הגורפת שלכם, אז תוציאו את זה כי יש הצעת חוק.

מ' אטלן:

כיוון שהטיוטה שמתגבשת, היא כרגע לתגובות משאר משרדי הממשלה, אני לא רוצה להיכנס לפרטים, אבל נניח לרגע שההצעה על הסדרה כוללת לא תתאם, תחייב שינוי. איזה הגיון יש לחוקק נגיד עוד חודש, עוד חודשיים, את הדבר הזה, ובעוד חצי שנה לבטל אותו, אם אפשר לחכות שלושה חודשיים?

ש' יהלום:

ההנחה אומרת שהוועדה לא תיתן להעביר הצעת חוק שאינה תואמת את השקפתה היום.

מ' בוטון:

יש רק שינויים טכניים שעליהם אני אשב איתם אחרי כן מבחינת הנוסח, ההגדרה שתבוא בסוף.

ד' וסרמן:

יש העניין הטכני ויש עניין של תחילת החוק.

ר' קרת:

בקשר לסעיף התחולה, יש את ההצעה שאנחנו הגשנו - להחיל את התיקון לגבי מי שמשתחררת, מהיום שבו החוק הזה יכנס לתוקף ואילך. יש עוד חלופה שלא כתבנו שהיא אולי קצת יותר רחבה - להחיל אותה לגבי כל דמי האבטלה שמשלמים, שעתידיים להשתלם מיום התחילה ואילך. במקרה כזה, התיקון יחול גם על בנות שישתחררו לפני, עשוי לחול על בנות שישתחררו לפני כניסת התיקון...

מ' בוטון:

לא ברור לי. מה אתם מציעים? בנוסח שאתם נתתם לי הבוקר, יש כאן סעיף שאומר שזה יחול רק מכעת ואילך, אבל מי שהשתחררה עכשיו ונישאה, זה לא יחול...

היו"ר מ' לוי:

חבר הכנסת יהלום, אתה מוכן לזה?

מציע הצעת החוק מוכן.

ש' יהלום:

מהיום ואילך.

ד' אורנשטיין:

כעמדה עקרונית, הממשלה תמכה בהצעת החוק הזאת. אני רק שומע את ההערות של חברי, אנחנו גם יושבים בוועדה הזאת ושוקדים על ההצעות השונות.

אני גם מסכים איתו שזה לא טוב שהמחוקק יעשה "זיגזגים", זאת אומרת כתוצאה מהמסקנות של הוועדה הזאת, יהיו חיקוקים שונים בענין, שאולי לא סותרים, אבל לא תואמים, זה טוב שיהיה סדר בענין.

מ' אטלן:

אפשר גם להציע עוד הצעה, והיא שסעיף התחולה יהיה רק בעוד ארבעה חודשים, כך שאם אנחנו לא נבוא עם הצעה...

ש' יהלום:

להיפך. לפי גישתך, צריכים שסעיף התחולה יהיה רטרואקטיבית שלוש שנים, אז לפחות אם תבטלו, כמה בנות ייהנו מזה. דווקא לפי הגישה שלך, זה צריך להיות אחורה, לא קדימה.

היו"ר מ' לוי:

אחרי שאני לא מקבל, אתה מחזק את עמדתו של מר אטלן.

ד' אורנשטיין:

עם כל הכבוד לאדוני היושב ראש, זו דעתי.

היו"ר מ' לוי:

דיברו איתי עוד לפני קיום הישיבה הזאת, ואני טוען שאם ממשלה רוצה להגיש, תזדרז היא לפני, והיא עוד בקריאה ראשונה היתה אמורה. אם היא היתה באה בקריאה ראשונה ואומרת: יש לי הצעת חוק ממשלתית, בואו נאחד אותה - זה היה סביר.

אני חושב שהצעת החוק כפי שהציג חבר הכנסת יהלום, התקבלה וכל מי שהיה במליאה ונכח, הצביע בעד קריאה ראשונה. אני חושב שבסך הכל מתקנים עוול. אני מציע לאשר את הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית, עם העובדה שיתקנו את התיקונים הנדרשים.

מ' בוטון:

סעיף התחילה ותיקון טכני מסוים.

י' שטרן:

מעבר לזה, אני חושב שאם לממשלה פתאום תהיה עמדה אחרת, זאת אומרת שזה יעמוד בסתירה לחקיקה, אז עוד יותר חשוב לקדם זאת.

היו"ר מ' לוי:

מי בעד לאשר את הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית?

ה צ ב ע ה

בעד - 2

נגד - אין

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - השוואת תנאים עקב נישואין),
התשנ"ז-1996, של חבר הכנסת שאול יהלום, אושרה לקריאה שניה
ושלישית.

היו"ר מ' לוי:

ההצעה התקבלה.

ש' יהלום:

תודה רבה.

היו"ר מ' לוי:

תודה רבה, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 9:50.